

- Gửi hợp thử, y/cầu các đơn vị n/cử như kinh nghiệm.
- Bản chính chứng P10.1.

04/5/2016

Điêu

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
CẤP CAO TẠI HÀ NỘI

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do- Hạnh phúc

VIỆN KIỂM SÁT ND
TP. HẢI PHÒNG

ĐẾN Số: 12 /TB-VC1
Ngày 04/5/2016

Hà Nội, ngày 28 tháng 4 năm 2016

Chuyển	Sao gửi	Chủ trì
Viện trưởng		
Đ/c Dung		
Đ/c Hùng		
Đ/c Hà		
Phòng NV		
Quản, Huyện		
CVP		
Hộp thư		

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Một số vi phạm trong thụ lý, giải quyết vụ án hành chính

Thông qua kiểm sát xét xử giám đốc thẩm vụ án hành chính “ Yêu cầu hủy quyết định tháo dỡ nhà” của Tòa án nhân dân tỉnh, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy quá trình giải quyết vụ án hai cấp xét xử sơ thẩm và phúc thẩm có nhiều vi phạm. Xin nêu ra để rút kinh nghiệm:

I. Nội dung vụ án

Trong vụ án, người khởi kiện- ông Lê Văn Tâm khởi kiện yêu cầu Tòa án nhân dân thành phố: Hủy Quyết định số 2361/QĐ-UBND ngày 02/12/2013 của UBND thành phố về việc thực hiện cưỡng chế tháo dỡ nhà của gia đình ông tại lô đất số 108, khu dân cư phố KĐ, phường HG, TP CB, tỉnh CB.

Về nguồn gốc nhà, đất bị cưỡng chế tháo dỡ: Lô đất 108 là phần phía sau của thửa đất số 11, tờ bản đồ số 12 nhà số 94 phố KĐ do cụ Lê Tín Dụng (bố đẻ ông Tâm) mua từ năm 1955. Năm 1971, Ủy ban hành chính tỉnh CB quyết định trưng dụng khu đất dãy phố KĐ để thực hiện dự án xây dựng công trình phúc lợi công cộng, trong đó có thửa đất số 11 diện tích 120m² của cụ Dụng và đã cấp đền bù cho cụ Dụng 01 lô đất tái định cư số 06 tại khu phố khác với diện tích 162 m².

Sau khi trưng dụng đất, do thiếu kinh phí nên dự án xây dựng công trình phúc lợi công cộng không được triển khai. Sau Chiến tranh Biên giới năm 1979, nhà cửa của nhân dân khu phố KĐ bị tàn phá. Năm 1980 ông Lê Văn Tâm cùng vợ con trở về làm lại nhà trên thửa đất số 11 phố KĐ và ở lại từ đó.

Năm 1993, UBND tỉnh có Quyết định số 446/UB/QĐ-NĐ ngày 16/5/1993 về việc thu hồi đất đai - phê duyệt tổng mặt bằng quy hoạch địa giới cấp đất xây dựng khu dân cư phố KĐ. Năm 1997, khi triển khai Dự án này, cụ Lê Tín Dụng đã được giải quyết cho mua 01 lô đất mặt đường phố KĐ (lô 19, diện tích 60m²- phần phía trước của thửa đất số 11 cũ); còn lại 60m² phía sau của thửa đất 11 (là lô 108) gia đình ông Lê Văn Tâm vẫn tiếp tục sử dụng.

Năm 2006, Chủ tịch UBND tỉnh CB ban hành Quyết định số 2611/QĐ-UBND ngày 24/11/2006 v/v phê duyệt mặt bằng điều chỉnh quy hoạch và dự án

xây dựng khu phố KĐ. Nội dung Quyết định này có điều chỉnh một số lô đất mặt sau của phố KĐ; vị trí điều chỉnh ghi trong Quyết định là *thể hiện trên tổng mặt bằng điều chỉnh quy hoạch số 02/UB-QH-NĐ đính kèm Quyết định này*.

Năm 2007, ông Lê Văn Tâm có đơn đề nghị cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất lô 108 cho gia đình ông Tâm. UBND thị xã CB đã có văn bản trả lời: *Trường hợp gia đình ông Tâm thuộc diện khi Nhà nước thu hồi giải phóng mặt bằng đã được cấp đất tái định cư nên không thuộc diện được giải quyết tiếp trong dự án lần này*. Ông Tâm đã khiếu nại nội dung này tới các cấp chính quyền địa phương và đã được giải quyết, trả lời không chấp nhận khiếu nại của ông Tâm.

Ngày 02/12/2013, UBND thành phố CB ban hành Quyết định 2361/QĐ-UBND v/v thực hiện cưỡng chế tháo dỡ nhà ông Lê Văn Tâm để giải phóng mặt bằng lô đất 108.

Bản án hành chính sơ thẩm số 02/2014/HC-ST ngày 16/9/2014 của Tòa án nhân dân thành phố CB đã tuyên xử: *Bác yêu cầu khởi kiện của ông Lê Văn Tâm đối với UBND thành phố CB về việc yêu cầu hủy bỏ Quyết định số 2361/QĐ-UBND ngày 02/12/2013 của UBND thành phố*.

Bản án hành chính phúc thẩm số 04/2014/HC-PT ngày 28/11/2014 của Tòa án nhân dân tỉnh CB đã quyết định: *Bác kháng cáo yêu cầu hủy Quyết định số 2361/QĐ-UBND ngày 02/12/2013 của UBND thành phố CB của ông Lê Văn Tâm và giữ nguyên quyết định của Bản án hành chính sơ thẩm*.

Ngày 5/7/2015, Ông Lê Văn Tâm có đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm đối với Bản án phúc thẩm nêu trên.

Ngày 12/11/2015 Viện trưởng VKSND Cấp cao tại Hà Nội đã ban hành kháng nghị giám đốc thẩm số 02/KN-HC. Tại phiên tòa giám đốc thẩm ngày 3/3/2016 Hội đồng giám đốc thẩm TAND Cấp cao tại Hà Nội đã xét xử giám đốc thẩm, chấp nhận kháng nghị, hủy toàn bộ bản án phúc thẩm và bản án sơ thẩm (nêu trên).

II. Vi phạm của hai cấp xét xử sơ thẩm và phúc thẩm, cần rút kinh nghiệm.

1. Về xác định những người tham gia tố tụng.

1.1. Về xác định “Người đại diện”

Quyết định 2361/QĐ-UBND ngày 02/12/2013 về việc thực hiện cưỡng chế tháo dỡ nhà, di chuyển tài sản của gia đình ông Lê Văn Tâm để giải phóng mặt

bằng lô đất 108 của UBND thành phố CB có đối tượng điều chỉnh là gia đình ông Lê Văn Tâm (hộ gia đình). Tuy nhiên, khi thụ lý, giải quyết vụ án hành chính yêu cầu hủy bỏ Quyết định hành chính này, Tòa án cấp sơ thẩm không thu thập số hộ khẩu gia đình ông Tâm để xác định tư cách đại diện hộ gia đình tham gia tố tụng;

Sau khi khởi kiện vụ án hành chính, ông Lê Văn Tâm không lập hợp đồng ủy quyền cho bà Lê Thị Vân Anh đại diện cho hộ gia đình ông Tâm tham gia tố tụng tại Tòa án cấp sơ thẩm. Hồ sơ vụ án chỉ có 01 Giấy ủy quyền lập ngày 12/11/2012 (trước khi ông Tâm khởi kiện vụ án hành chính hơn 1 năm), trong đó ông Tâm ủy quyền cho bà Lê Thị Vân Anh thực hiện các thủ tục liên quan đến việc tranh chấp đất đai do UBND tỉnh CB đang giải quyết đối với khu đất liền kề ngay sau thửa đất gia đình ông Lê Văn Tâm hiện đang sử dụng. Mặc dù nội dung ủy quyền này là ở một thời điểm khác, về một việc khác do chính quyền địa phương giải quyết, nhưng Tòa án cấp sơ thẩm vẫn xác định và chấp nhận bà Lê Thị Vân Anh là đại diện theo ủy quyền của ông Tâm để tham gia tố tụng trong vụ án khởi kiện Quyết định hành chính này. Việc làm nêu trên của Tòa án 2 cấp đã vi phạm Điều 48, Điều 54 Luật tố tụng hành chính về xác định “Người đại diện”.

1.2. Về xác định những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan.

Lô đất 108 gia đình ông Lê Văn Tâm đang khởi kiện cho rằng bị quyết định cưỡng chế thu hồi trái pháp luật; sau khi bị cưỡng chế thu hồi đã được giao cho bà Nguyễn Thị Minh Sen, sau đó là ông Nguyễn Văn Hà quản lý sử dụng. Tòa án cấp sơ thẩm và phúc thẩm không đưa bà Sen, ông Hà vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan trong vụ án khởi kiện yêu cầu hủy Quyết định cưỡng chế thu hồi lô đất này là vi phạm quy định tại Điều 52 Luật tố tụng hành chính, ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của cả ông Tâm, bà Sen và ông Hà.

2. Về thu thập tài liệu chứng cứ trong vụ án

Liên quan đến việc xác định tính có căn cứ và hợp pháp của Quyết định 2361/QĐ-UBND ngày 02/12/2013 về việc thực hiện cưỡng chế tháo dỡ nhà, di chuyển tài sản của gia đình ông Lê Văn Tâm để giải phóng mặt bằng lô đất 108:

Người khởi kiện cho rằng: Lô đất 108 nằm ở mặt sau của phố KĐ không được điều chỉnh trong Quyết định 2611/QĐ-UBND ngày 24/11/2006 v/v phê duyệt mặt bằng điều chỉnh quy hoạch dự án và không có quyết định thu hồi đất. Việc UBND thành phố CB căn cứ Quyết định 2611 để ban hành Quyết định 2361 về cưỡng chế giải phóng mặt bằng lô đất 108 gia đình ông Tâm đang ở, đem giao

lô đất này cho người khác (bà Sen, ông Hà) sử dụng là không có căn cứ, trái pháp luật...

Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án cấp sơ thẩm, phúc thẩm chưa thu thập tài liệu xác định vị trí quy hoạch cụ thể đã được điều chỉnh trong Quyết định 2611 bao gồm những lô đất nào để xác định lô đất 108 có nằm trong quy hoạch Dự án đã được phê duyệt và điều chỉnh lại hay không, việc thu hồi lô đất 108 hộ gia đình ông Lê Văn Tâm đang ở được thực hiện theo quyết định nào?

Tòa án 2 cấp chưa xác minh, thu thập tài liệu thể hiện quá trình quản lý Nhà nước đối với thửa đất 108 từ năm 1980 cho đến khi có quyết định cưỡng chế thu hồi đất...chưa làm rõ vì sao chính quyền địa phương và cơ quan thuế lại cho ông Lê Văn Tâm kê khai thu thuế và nộp thuế đất tại địa chỉ này; quá trình sử dụng đất, hộ ông Tâm đã bị chính quyền địa phương xử phạt hành chính lần nào hay chưa?...để làm rõ tính hợp pháp hay không hợp pháp, có việc lấn chiếm đất hay không lấn chiếm trong quá trình sử dụng thửa đất 108 của hộ gia đình ông Tâm.

Trong quá trình giải quyết vụ án, bên khởi kiện đã nhiều lần yêu cầu thu thập tài liệu làm rõ việc UBND thành phố CB có tiến hành bán đấu giá lô đất 108 hay không nhưng chưa được Tòa án thu thập, làm rõ, liên quan đến căn cứ để quyết định cưỡng chế thu hồi lô đất 108, liên quan đến quyền lợi của gia đình ông Lê Văn Tâm, nhưng Tòa án hai cấp đã không thực hiện dẫn đến thiếu tài liệu để đánh giá, giải quyết vụ án.

Liên quan đến việc xác định các cấp chính quyền địa phương có nhầm lẫn hay không khi đồng nhất hộ gia đình ông Lê Văn Tâm (là con) với hộ gia đình cụ Lê Tín Dụng (bố đẻ ông Tâm) để cho rằng, do cụ Lê Tín Dụng đã được đền bù, cấp đất tái định cư nên không giải quyết quyền lợi của hộ gia đình ông Tâm khi thu hồi đất.

Việc gia đình ông Tâm tách khẩu khỏi hộ cụ Lê Tín Dụng từ thời gian nào và sau đó đã đăng ký hộ khẩu, sinh sống tại đâu? thời điểm cụ Lê Tín Dụng được cấp đền bù lô đất số 06 tại phường Thanh Sơn năm 1972 và sau đó được giải quyết mua lô đất 19 phố Kim Đồng vào năm 1997, cụ Dụng sống cùng ai, cùng hộ khẩu với những ai? lô đất 06 đền bù và lô đất 19 cấp cho cụ Lê Tín Dụng có thu tiền, ai là người nộp tiền và ai là người hiện đang được thụ hưởng? hộ gia đình ông Tâm có quyền lợi gì ở những lô đất (06, 19) này hay không?... Những vấn đề liên quan đến việc xác định quyền lợi của gia đình ông Tâm về lô đất 108 đã được giải quyết hay chưa trước khi cưỡng chế thu hồi đất, liên quan đến căn cứ ban hành Quyết định cưỡng chế thu hồi đất giải phóng mặt bằng lô đất 108 còn chưa được làm rõ.

3. Vi phạm đánh giá chứng cứ và áp dụng pháp luật

Theo quy định tại khoản 3 Điều 39 Luật Đất đai năm 2003 và khoản 1 Điều 32 Nghị định 69/2009/NĐ-CP ngày 13/8/2009 của Chính phủ - Quy định bổ sung về quy hoạch sử dụng đất, giá đất, thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư: “ *Việc cưỡng chế thu hồi đất theo quy định tại khoản 3 Điều 39 của Luật Đất đai chỉ được thực hiện khi có đủ các điều kiện sau đây:*

a) Thực hiện đúng trình tự, thủ tục về thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ, tái định cư quy định tại các Điều 27, 28, 29 và 38 Nghị định này;

b) ..... ”

Do đó, nếu Quyết định 2361/QĐ-UBND ngày 12/12/2013 của UBND TP CB v/v thực hiện cưỡng chế tháo dỡ nhà, di chuyển tài sản của gia đình ông Tâm tại lô đất 108 được ban hành và thực hiện mà không có quyết định thu hồi đất trước đó là vi phạm quy định của pháp luật về đất đai.

Việc Bản án sơ thẩm, phúc thẩm bác yêu cầu khởi kiện của ông Lê Văn Tâm trong khi chưa thu thập đủ tài liệu chứng cứ để xác định tính có căn cứ và hợp pháp của Quyết định cưỡng chế thu hồi lô đất 108 hộ gia đình ông Tâm đang ở là không có cơ sở, không thuyết phục .

Vậy, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để các đơn vị trong toàn Ngành nắm được, cùng tham khảo và rút kinh nghiệm./.

Nơi nhận:

- 63 VKSND tỉnh, TP trực thuộc TW;
- Các VKS cấp cao 2, 3; Vụ 10 VKSTC
- Đ/c Viện trưởng VC1 (để b/c);
- Lưu: VT, V3.

**KT.VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Bùi Đình Tuyền